

Telegraful

Organ național-bisericesc

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

<p>Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marțea și Vineră</p>	<p>Correspondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză Articole nepublicate nu se înapoiază</p>	<p>Prețul inserțiunilor: un șir petii 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit</p>	<p>Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45</p>
--	--	---	--

Optzeci de ani dela înființarea tipografiei lui Șaguna

(=) În ziua de 27 August st. v. 1850, marele nostru binefăcător, nemuritorul Mitropolit al Ardealului, *Andrei Șaguna*, — pe atunci Episcop de legea răsăriteană al Transilvaniei, — a deschis «*Tipografia Diecezană*» în Sibiu, întemeiată pe cheltueala proprie a generosului arhieru, creator de așezăminte nouă și direcție nouă.

Omul îmbunătățirilor și al reformelor în deplină potriveală cu epoca ce apucase, nu se putea lipsi, în munca de regenerare a bisericii și a neamului, de înființarea unei tipografii românești în centrul eparhiei sale. Toate tipăriturile românești, modeste și puține câte erau până la 1850, vedeau lumina zilei numai de sub teascurile celor străini de legea noastră.

Șaguna procedează, la întemeierea tiparniței sale, cu obișnuita energie și înțelepciune. Se adresează, în 17 Iunie acelaș an, către *Wohlgemuth*, guvernatorul Ardealului din vremea absolutismului austriac, cu o cerere pentru acordarea permisiunii de-a înființa, pe cheltueala proprie, o tipografie în Sibiu, spre a putea scoate și răspândi în Ardeal cărți bisericești și școlare.

În 31 August stil nou 1850 permisiunea e acordată, ear Duminecă, în 27 August, stil vechi, tipografia se inaugurează prin sfințirea apei după rândueala sfintei noastre biserici.

Intâiul product al tipografiei șaguniane este adresa: *Cătră iubitul meu cler și popor diecezan*, — act ce-l dăm astăzi, la jubileul de 80 de ani, în *facsimilă* pe pagina întâi a ziarului nostru. Deodată cu acest cuvânt arhieresc au apărut și versurile ocazionale compuse de *Andrei Murășanu*, ca «Expresiune de recunoștință închinată Măriei Sale Preluminatului și Înalt Preasfințitului D. Episcop de legea răsăriteană al Transilvaniei, *Andrei Șaguna*, cu

ocaziunea inaugurării tipografiei diecezane, rădicate prin generoasa stăruință și propriile spese ale preabunului Arhipăstor, în

August 1850, carea până la moarte-mi o am grijit, și o am administrat, și numai Dumnezeu știe, cu câte greutateți o am apărut și susținut față de dușmanii bisericii și ai națiunii noastre române, — o dechiar și acum, ca fundatoarele ei, de averea bisericii, adevă a arhidiecezei noastre ardelenne».*)

ricești, fără a mai aminti pe cele școlare.

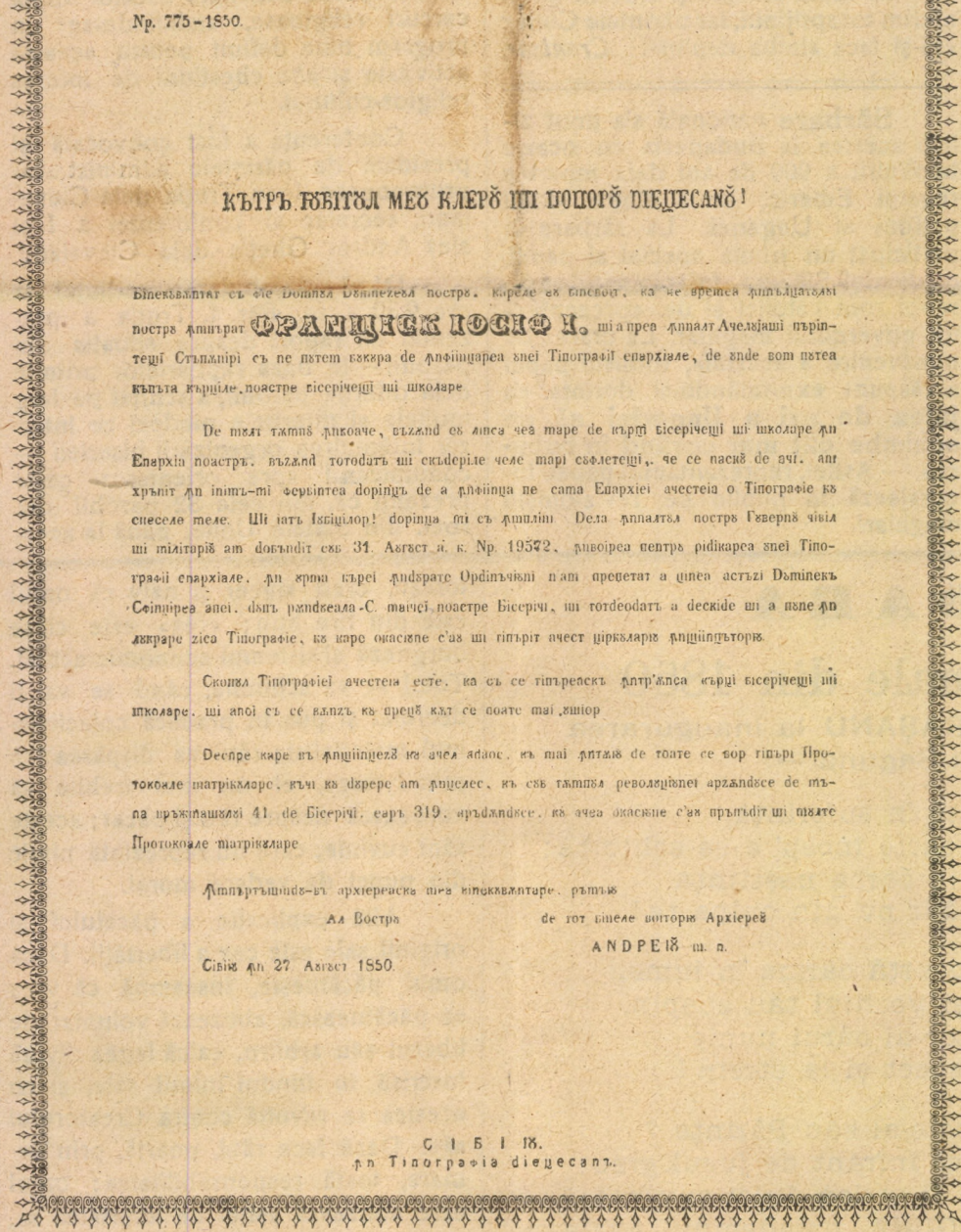
În precuvântarea, la cartea evangheliilor din acel an, Șaguna spune: «Dacă vom socoti mijloacele cele smerite ale tipografiei acesteia și cele patruzeci de cărți care aceea le-a tipărit până acum cu însaș a sa cheltueală, atunci sântem datori a recunoaște că astfel de spor am putut face numai cu ajutorul lui Dumnezeu, căruia ne închinăm ziua și noaptea, strigând din adâncul inimii: Doamne al puterilor, fii cu noi, că pre altul afară de tine, ajutor întru necazuri, nu avem»..

Sub îngrijirea lui Șaguna se retipăresc cele mai necesare cărți bisericești, între care 12 minee, între anii 1853 și 1856, *Biblia* ilustrată, între 1856 și 1858. «Tipografia noastră, (zice Șaguna în prefața Mineiului de pe Noemvrie), tipografia noastră, mică și săracă, potrivit făgăduelii, a isprăvit în timp de trei ani tipărirea Mineelor, căci bogăția milei Tatălui ceresc s'a revărsat spre întreprinderea mea».

Dintre cărțile lucrute de Șaguna, cele mai importante, ca *Elementele dreptului canonic*, se tipăresc în 1854, ear *Istoria bisericească* în 1860. În 1851 apărură *Calendarul* pentru anul 1852, ear în 1853 ziarul politic-literar *Telegraful Român*, condus și supravieghiat de întemeietorul său în tot decursul apariției sale și până la 1873, anul morții marelui mitropolit.

Comemorăm astăzi, cu pietate și recunoștință, una din înfăptuirile mari ale providențialului nostru mitropolit *Andrei*, — cu atât mai ales că asemenea faptă ne cheamă, acum și în toată vremea, la îndeplinirea cu energie și conștiință a datoriei față de țara mărită și de biserica ei ortodoxă.

De aceea, cucernici și smeriți, să ne închinăm amintirii Lui totdeauna, în zilele de răstribite și în zilele de bucurie!

Sibiu, la 27 August c. v. 1850». (Versurile se pot citi în «Foișoară»).

Cât de mult ținea Șaguna la creațiunea sa, se vede în deosebi din *Testamentul* său, unde scrie:

«Tipografia arhidiecezană, fundată de mine cu spesele mele, și donată bisericii noastre din Ardeal, în ziua înființării din 27

Cât timp a trăit Șaguna, tot el a fost cel mai activ întru a da de lucru tinerei tipografii, atât ca autor, cât și ca îndemnător pentru alții d'a munci cu condeiul.

N'au trecut nici zece ani, și la 1859 tipografia diecezană imprimase patruzeci de cărți bise-

*) Calendarul (arhidiecezan) din 1874, pagina 56.

Instalare de paroh

— In protopopiatul Oituz —

In 10 August a. c. a fost instalat ca paroh, in parohia istorică Cernatul inferior, preotul Ștefan Ciutac, fost paroh ortodox, trei ani, in Micfalău, protopopiatul Sfântul Gheorghe, de către protopopul Oituzului, Ioan Răfiroiu, de față fiind dl prefect al județului Treiscaune, Dr. Nicolae Crăciun, dl revizor școlar M. Ogoreanu, enoriașii ortodocși secuizați și public numerosi de altă confesiune.

Parohia Cernatul inferior a avut zi de sărbătoare: din anul 1913, când actualul protopop a trecut ca paroh din Cernat la Poiana-Sărată, n'a mai avut paroh permanent, ci numai administratori, cari n'au locuit in mijlocul turmei, deși această parohie, până la anul 1829, a fost una din cele mai puternice parohii ortodoxe in părțile acestea ale țării.

In anul 1762 Cernatul de jos număra încă 41 familii ortodoxe, cu 2 preoți, cu casă parohială și biserică, și in salba ei avea 16 filiale și anume: Réty cu 10 familii, Eresztevény 4, Beșeneu 9, Telechia 2, Moacșa 18, Bita 2, Lețfalău 13, Mărcușa 24, Ruseni 4, Matșeni 2, Mărtineni 14, Tinoasa 4, Cotalina 14, Săsăuș 4, Icafalău 18, Cernatul de sus 17, Alb's 3, Dalnic 31, Canta 24 (Tg. Săcuiesc de azi). Total 260 familii. Azi, abia mai sânt in materă și filie 88 familii mixte cu 197 suflete, când încă in anul 1814 număra 53 boteze la an, ce corespunde la o populație de 1500 suflete, iar in anul 1829 Cernatul de jos era sediul protopopiatului «Háromszék», fiind protopop Nicolae Popovici, dintr-o familie vrednică de preoți, cari peste un veac au păstorit parohiile secuizate: Dobolii, Sfântul Gheorghe, Cernatul de jos, Ozun ș. a.

Parohia Cernatul de sus și de jos, cum arată numirea satului, se confundă in parohiile ortodoxe din primele veacuri. La primele atacuri de catolicizare, cerute de papalitate contra «schismaticilor și ereticilor», românii din Cernatul inferior și filiile sale au rezistat.

Sub persecuțiunile principilor calvini, ortodoxismul din Cernate a primit lovitura de moarte. Proprietarii

de pământ au trecut la calvinism și au silit și pe iobagii, care le lucrau pământul, să treacă. Mulți au rezistat, dar mulți au trecut la reformați, și avem indicii că după legile aspre ale principilor calvini însuși biserica ortodoxă din Cernatul a fost luată la anul 1560 și trecută la reformați.

In veacul al XVIII-lea după unire, contra căreia a protestat și protopopul de atunci al «Háromszékului», (Iorga), biserica ortodoxă din Cernatul a rezistat, dar rămasă in minoritate față de reformați, a avut să lupte pe 2 fronturi, și contra catolicismului îndrăzneț, care la 1860 întemeiază parohie nouă in Cernatul de jos din adepții noi trecuți dela ortodoxii din această parohie și cele din jurul ei. De aici înainte biserica ort. pierde treptat din teren, mai ales după ce la 1893 s'a stinge și școala confesională.

In această parohie, cu un trecut atât de sbuciumat, a fost instalat pâr. Ciutac, care acum 3 ani a trecut la religia ortodoxă, cu întreagă familie, dela cea reformată, unde a slujit 20 de ani, fiind unul din cei mai distinși preoți. In cei trei ani de păstorie românească in Micfalău, s'a distins ca vrednic păstor ortodox. Trecând in această parohie istorică, îl așteaptă frumoasă chemare, de a readuce prin puterea cuvântului și prin frumusețea cultului ortodox, in alvia strămoșească pe cei perduți. In ajutor li stă școala, unde soția și fiica sa sânt învățătoare de stat.

In lupta dreaptă și cinstită noi li oferim tot sprijinul, iar părintele Ciutac «să-și facă slujba deplin». *Cronicar.*

Sărbare națională s'a ținut zilele acestea la Budapesta cu ocazia împlinirii a 900 de ani dela moartea regelui Emeric, unul dintre sfinții patroni ai Ungariei. La sărbare a participat un trimis special al papei, cardinalul Sincero, întâmpinat de episcopi rom.-catolici și de reprezentantul guvernului maghiar. La urarea de bunăvenire a acestuia, trimisul papei a răspuns exprimându-și dorința, ca jalea de azi a Ungariei să se schimbe cât mai curând in bucurie. — Astfel, reprezentantul papei, încurajează in public pe revizionistii maghiari.

Din America

Conferență bisericască in Cleveland

Publicăm, după cotidianul românesc *America*, despre conferența mai nouă bisericască dela Cleveland, următoarele știri:

Sâmbătă in 12 Iulie a. c. s'a ținut in Hala bisericii ort. rom. «Sf. Maria» din Cleveland, Ohio, o conferență bisericască, la care au luat parte preoții, membrii din comitetul central bisericesc, președinții parohiilor și cantorii din parohiile ort. rom. aparținătoare cercurilor religioase: I. Cleveland și II. Farrell.

Scopul pentru care s'a ținut această conferență a fost: prezentarea unui raport despre situația in general a vieții religioase din parohii și studierea acestei situații cu considerare la stările din fiecare parohie in particular; descoperirea in comun acord a măsurilor de luat pentru împlinirea eventualelor lipsuri și pentru intensificarea activității religioase in parohii; cercetarea stării in care se găsește chestiunea organizării bisericii noastre de aici in prezent, și aflarea mijloacelor prin care parohiile, care au acceptat organizarea, ar putea contribui la aducerea tuturor parohiilor in organizație; luarea prin comună înțelegere a măsurilor necesare pentru începerea activității acestor două cercuri religioase, stabilindu-se un program bine definit pentru această activitate și alte chestiuni de interes religios-cultural.

Conferența a fost convocată și presădită de părintele administrator protopopesec, Ioan Truția dela Cleveland, secretar al conferenței a fost ales Andrei Gheția dela Cleveland.

După deschiderea ședinței la ora 9.30 a. m., Pâr. I. Truția a prezentat un raport despre situația din parohii — in baza rapoartelor primite dela diferite parohii, a schițat pe larg multele și diferitele piedeci ce întârzie înfăptuirea organizării bisericii — comunicând spre orientarea celor prezenți că, din cele 32 parohii ort. rom. din Statele Unite, până la acea-

stă dată au acceptat hotărârile de organizare, luate in Congresul dela Detroit, Mich., 14 parohii.

După prezentarea raportului din partea președintelui s'a discutat amănunțit situația in o atmosferă de frățească bună înțelegere, manifestată prin participarea tuturor celor prezenți in mod demn la discutarea și deslegarea diferitelor probleme puse in discuție, — dovădindu-se atât prin felul in care a decurs conferența, cât și prin deciziunile luate: interesul viu ce-l purta fiecare din cei prezenți la această conferență diferitelor probleme ce privesc de aproape bunul mers și chiar viitorul bisericii noastre de aici.

S'au luat apoi următoarele deciziuni de interes:

Să fie rugat comitetul central bisericesc ca organizarea bisericască hotărâtă in congresul dela Detroit să o pună in funcțiune deocamdată fie și numai cu cele 14 parohii care au acceptat bazele organizării și sub conducerea comitetului central bisericesc ales la Detroit, făcând un nou apel la parohiile celelalte să treacă peste orice interese particulare, locale, pentru a contribui toate la desăvârșirea organizării bisericii noastre, întronând ordinea, disciplina și respectul față de legile, rânduelile și autoritățile bisericesti.

Pentru destelenirea ogorului vieții religioase din parohiile organizate și pentru renviorarea simțământului religios între credincioșii bisericilor noastre, se decide întrunirea regulată a preoților in conferențe religioase, prin rotație in diferitele parohii și la servicii «in sobor»; iar pentru sistematizarea învățământului religios in școlile parohiale, de Dumineca și biblice, s'a decis pregătirea unui program și alegerea cărților didactice necesare.

Prima conferență preoțească se va ținea in ziua de 14 Sept. a. c. «Ziua Crucii», la Farrell, Pa., când aceea parohie serbează hramul bisericii de acolo.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

FOIȘOARA

Versuri ocazionale din 1850

— Scrise de ANDREI MURAȘANU la inaugurarea tipografiei lui Șaguna —

Respiră Româtime, dedată 'n suferință,

Văzând că aspra-ți soarte încep' a se schimba;
Destul zăcuși in umbră, in carba neștiință,
Trecută cu vederea, dar nu din culpa ta!

Respiră, căci Pronia, ce poartă cărna 'n lume,
Mișcată de durerea și vechiul tău suspin,
Trimise turmei sale Păstor al cărui nume
Insuflă reverință, respect și la strein!

In el romana gintă privește-al său Părinte,
Renăscător d'un popul înfrânt de jugul greu;
Ce'n semn de mulțămire, li strigă dulci cuvinte:
Trăeasc' ANDREI ȘAGUNA, preademnul Arhiereu!

Păcatul e iluzie, sau e realitate?

Astăzi, explicația deterministă a păcatului este la modă, atât in centrele științifice, cât și in centrele muncitorești. In primele se cunoaște teoria lui Lombroso asupra criminalului înăscut — acest nenorocit care este orșicum condamnat a comite crime,

din singurul motiv că are urechile și craniul într-o formă prestabilită. Se știe de altă parte ce concluzii se deduc in momentul de față, din legile eredității, de către savanți. Cum susțin ei, noi am fi produsul pur și simplu al eredității strămoșești, greșelile și calitățile noastre ar fi înrăuriri acumulate in decursul secolilor.

Din partea lor, clasele munci-

toarești, cred sincer și naiv că omul este din fire bun; «rea» este clasa burgheză și sistemul economic actual. Totul se va schimba, când se va fi decretat și pus in practică colectivismul materialist; răul va dispărea ca prin farmec, el nu mai trebuie să vorbească despre rău și păcat; aceste sânt cuvinte, care nu reprezintă nimic din punct de vedere moral.

Altă explicație a păcatului și originii sale este cea a libertății. Dacă omul păcătuiește, înseamnă că vrea să păcătuiească, abuzează voluntar de liberul său arbitru, calcă legea divină înscrisă in fundul inimii sale, și cu acestea se revoltă contra Creatorului său. Dacă face răul, poartă, prin urmare, toată responsabilitatea; omul care abuzează astfel de libertatea sa, este mare vinovat și merită pedeapsă aspră. El n'are dreptul să se acuze decât pe sine, și să se silească a reacționa împotriva răului, care este in el.

Așa este, in câteva cuvinte, această a doua explicație, din care trebuie să recunoaștem că ea are avantajul imens de a satisface conștiința morală, descărcând pe Dumnezeu de toată responsabilitatea. Prima explicație ajungea in mod logic la această teribilă urmare, că autorul păcatului

nu-i altul decât Dumnezeu, căci această natură care este in mine, cine prin urmare mi-a dat-o afară de Dumnezeu? Cine a organizat lucrurile in așa fel, încât la om animalitatea are pas inaintea spiritului? Cine, prin urmare, a voit ca animalitatea să ocupe locul prim, și ceea ce este spiritual să nu vină decât in urmă? Cine m'a creat limitat, ignorant? Nu este Dumnezeu? In toate cazurile, eu nu sânt nimic într'un angrenaj, unde m'am găsit apucat de însuș faptul nașterii mele. Prin urmare, a spune că Dumnezeu este autorul răului, înseamnă a zice că răul nu există, că păcatul este o iluzie a minții noastre, o aparență, rezultând din ignoranța noastră. Inșă atunci conștiința noastră protestează; căci din timpul când ea vorbește in noi și am ascultat-o, am descoperit că, ea ne acuza constant. In cazul când răul ar fi o realitate și ar proveni dela Dumnezeu, însuș Dumnezeu in acest caz n'ar fi o Ființă-bună, curată și sfântă, cum ni-am închipuit-o ci o Ființă înfricoșată. Oșândire blestematoare, contra căreia se revoltă întreaga noastră ființă cu ultima energie.

Trebuie, astfel, ca răul să fie o realitate, căreia-i purtăm responsabi-

Notificare oficială

Cucernicii preoți sânt invitați să cetească credincioșilor în biserică, după terminarea serviciului divin, condițiunile de admitere în Școala normală ortodoxă «Andrei Șaguna» din Sibiu, în anul școlar 1930/931, publicate în «Telegraful Român» Nr. 55—56, recomandându-le călduros în atențiunea părinților, cari vreau să-și trimită copiii la școală.

Vor accentua în special că în clasa I sânt 35 locuri, iar în clasa a II-a sânt 10 locuri de bursieri. Cele dintâi pot fi obținute prin examenul de admitere, iar cele din urmă prin transferare.

Sibiu, 19 August 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAȚIUNI

Fundațiunea Gojdu. Pentru fixarea modalității de preluare a averii fundației Gojdu, se anunță instituirea unei comisii mixte româno-maghiare. Din partea României fac parte în comisii d-nii: Dr. V. Moldovanu subsecretar de stat, I. Lapedatu și M. Șerban, rectorul academiei agricole din Cluj, și 3 experți.

Adunarea generală a Asociațiunii se ține la Caransebeș, în 11—15 Oct. 1930. Comitetul de organizare, care are de președinte activ pe dl C. Cornean, ear președinte de onoare pe P. S. Episcopul *Iosif* al Caransebeșului, a luat întinse măsuri ca adunarea să fie la nivelul ei de odinioară. Se vor organiza expoziții de către comunitatea de avere, camera de comerț și camera agricolă. Programul, ce cuprinde: conduct etnografic, emulare de coruri, concert festiv, se va comunica M. S. Regelui, președintele de onoare, care este vorba să participe la adunarea generală din acest an.

litatea. Dar atunci faptele numeroase, copleșitoare, ne strigă cu atâta forță, încât nu sântem responsabili de tot răul ce l-am făcut; ne-am născut într'un oarecare mediu, am primit oarecare educație, stămoșii noștri ni-au transmis oarecare temperament, oarecare aplecări spre rău, chiar și greșeli, fără ca noi să fim responsabili de nimic. Pentru tot ceace s'a făcut fără noi, cum să purtăm noi responsabilitatea? Evident că aceasta nu-i posibil, altmintrelea nedreptatea ar fi la baza moralei.

Oare la ce dilemă fioroasă ajungem în mod logic? Sau eu nu sânt responsabil, și atunci ideea de Dumnezeu este răsturnată; fiind principiul răului, Dumnezeu este deci pierdut pentru mine. Sau eu singur port toată responsabilitatea păcatului meu; dar atunci această responsabilitate mă nimicește, nu mai sânt ființă morală, sânt — demon, sânt principiul răului, și precum Dumnezeu este binele absolut, eu sânt prin urmare pierdut pentru Dumnezeu.

Va trebui dar să aleg între morala imoralității și morala desperării. Ce perspectivă pentru o ființă care iubește binele, care vrea binele, care nu poate trăi fără el? Eată unde du-

Dela Federația asociațiilor creștine studentești din România. (Palatul sinodal str. Antim, București). Intre 22 și 31 August 1930 se ține la Vălenii de Munte, în localul Universității libere N. Iorga, al X-lea Congres anual al Federației asociațiilor creștine studentești din România. Lucrările congresului sânt împărțite în cadrul a nouă (9) conferințe și trei (3) cercuri de studii religioase. Tema generală a lucrărilor congresului este: *problemele și concepțiile creștine despre viață*. Deschiderea congresului se face cu liturghie și predică la biserică din Vălenii de Munte (jud. Prahova). Lumea studentească, preocupată spiritualicește, e invitată să participe la lucrările congresului, venind direct la Vălenii de Munte, unde va fi găzduită și ospătată în localul Universității libere. Costul întregii întrețineri este de 60 lei pe zi. La sfârșitul congresului se face o excursie în munții Prahovei. Se beneficiază de reducere pe C. F. R.

Biserica ort.-română dela Deva, cum se anunță, radical reparată, după muncă de mai mulți ani, în curând va putea fi sfințită și redată menirii sale. Ca exterior și interior, Casa Domnului se prezintă în chip impunător și face multă cinste credincioșilor noștri deveni.

Muzee etnografice regionale. Ministerul de instrucțiune a trimis tuturor școalelor normale o circulară în care, pentru a nu mai lăsa să se risipească o mulțime de obiecte ce privesc trecutul neamului, le cere să-și dea osteneala aranjării unui asemenea muzeu pe lângă școala ce conduc. Se va constitui un comitet sub președinția directorului și în care trebuie să figureze d-nii profesori: de l. română, istorie și desen, sau oricare din d-nii profesori care s'ar simți atras de această chestiune; se va lansa un apel către părinții școlărilor să doneze școalei obiecte care dacă pentru ei nu sânt de prea mare importanță, pentru realizarea scopului ce se urmărește vor fi de real folos. Obiecte pentru muzeu ar fi: Icoane vechi de lemn, sticlă și chiar hârtie; autografe de ale oamenilor noștri cari au avut vreo însemnătate în mișcarea politică literară, hrsoave și tipărituri vechi;

ce realitatea tragică a păcatului; atât este ea de adevărată că înlocuiește pretutindenea armonia prin confuzie.

Soluția nu se găsește exclusiv nici într'unul, nici într'altul din cele două raporturi ale problemei; în sinteza lor superioară, pentru a le pune în acord, trebuie să mergem cu mult mai departe și să căutăm explicația care să țină cont de amândouă elementele. Faptele ne strigă, că noi nu sântem responsabili, conștiința ne strigă și mai tare, că-i sântem. Trebuie prin urmare, cu risicul de a fi în contradicție cu noi înșine, să fim în acelaș timp responsabili și iresponsabili. Toată teoria simplistă care suprimă una din cele două raporturi, trebuie să fie considerată ca suspectă și înlăturată a priori, fiindcă ea nu ține cont nici de faptele conștiinței, nici de faptele experienței. Oare există această explicație conciliatoare? Noi o credem, dacă voim să recurgem la această biblie bătrână — despre care se zice atâta rău — că nu cuprinde nici decum cheia unei mulțimi de mistere care chinuiesc spiritul omenesc. Această explicație o numesc explicație solidaristă, fiindcă ea este bazată pe principiul atât de universal recunoscut astăzi al solidarității —

Medalii, monede vechi, arme vechi, buciume și tot ce a aparținut oștirii noastre în trecut; Costume naționale din regiune, resturi de țesături din care să se întrevadă frumusețea motivelor naționale, traiste, brăe, chimire și peptare cu cusături deosebite și vechi; Ceramică, olărie veche smălțuită și decorată cu smălțuri; Sculpturi în lemn furci, băte, cuere, tronuri, lavițe, scaune, cornuri de vânătoare; Polițe și blidare zugrăvite primitiv de meșteri ce au trăit înaintea generației noastre; Obiecte și instrumente primitive ale gospodăriei rurale, ornamente de fer forjat ca: balamale, încuitori, zăbale, scări de șea; Obiectele, ce vor prezenta după aprecierea comitetului un interes din punct de vedere artistic, etnic sau antic, vor fi etichetate purtând numele localității de unde provin și numele donatorului, numerotate și inventariate. Toate vor fi orânduite fie într'o sală specială, sau la un loc cu alt muzeu al școalei. Această colecție va fi dată în grija unui om din serviciul școalei. Este de dorit ca, odată începerea anului viitor școlar, acest muzeu să ia ființă.

O ovreică a trecut la ortodoxism. Primim: Dșoara Elza Neumann, funcționară la administrația financiară din Făgăraș, a trecut, după toate formele bisericești și civile, la legea ortodoxă română. A fost botezată Duminecă, în 17 August a. c. în biserică din Șercaia. A asistat lume multă din Șercaia și jur. Părintele protopop Stoicane, după terminarea slujbei a ținut o predică ocazională despre importanța botezului creștinesc, reliefând darurile divine ce s'au revărsat asupra încreștinatei. A felicitat pe dșoara Elza Neumann și i a pus în vedere că pentru ca harul divin ce l-a primit și calitatea de creștină ce a dobândit-o să fructifice, să se adâncească în cunoașterea desăvârșită a credinței dreptmăritoare și să rămână permanent în statornică legătură firească cu Hristos, izvor veșnic de viață fără de prihană.

Biserica românească din America. Românii din America de Nord aparțin: 1. bisericii ortodoxe-române; 2. bisericii greco-catolice, și 3. baptilștilor. Biserica *greco-catolică* (română), în datele statistice americane, e în-

sinteza principiului individual și social.

În virtutea solidarității, învățăm că oamenii nu sânt ființe izolate, nu sânt individualități independente și separate unele de altele, ci membre ale unui și aceluiaș corp. Omul nu este nimic în sine, nu este nimic dacă este singur; el nu devine tot ceace poate fi, când realizează funcția sa de membru singur. Într'un corp fiecare membru are valoare mare, dar cu condiția ca să se țină de organism și să lucreze pentru sine; dacă se izolează, moare, — compromițând viața corpului întreg; el devine liber în măsura care lucrează pentru corp, el înstrăinează libertatea sa în măsura în care încearcă să trăiască prin el însuș. Când un membru este fericit, toat celelalte membre se împărtășesc din această fericire; dacă, din contră, un membru suferă, toate celelalte primesc partea lor de suferință.

Dacă, din nenorocire, un virus mortal pătrunde în orcare din membre, el nu întârzie, grație circulației sângelui, să infecteze corpul întreg și orcât de puțin să fi fost membrul otrăvit, va avea totuș în modul acesta o influență considerabilă asupra celorlalte. Ce va fi atunci când capul este atins? Moartea e sigură și apro-

globală în rubrica romano-catolicilor, așa încât cuvântul «română» a dispărut total, — tot așa la baptilști. Numai biserica noastră ortodoxă specifică originea *română*. Statistica arată că sânt 32 biserici, cu 28 mii de credincioși ortodocși; mai arată că America, în marea sa libertate, tolerează peste 300 de secte.

Bancnotele de 5 și 20 lei. Cu ziua de 1 Septembrie 1930, biletele acestea încetează d'a mai avea putere circulatorie, fiind înlocuite prin monedă metalică.

Școala de textile din Ciznădie, lângă Sibiu, își începe cursurile la 15 Septembrie. În internatul ei se pot adăposti 30 de elevi, cu 3—4 clase de liceu sau cu școala comercială inferioară. Informațiuni dă: Direcția școalei de textile de acolo.

Avizuri școlare. La școala normală ortodoxă «Andrei Șaguna» din Sibiu sânt libere două posturi de pedagogi. Cererile însoțite de acte se vor prezenta direcțiunii până la 1 Septembrie crt.

— La școlile comerciale superioare de băieți și de fete din Sibiu înscrierile pentru anul școlar 1930/31 se fac între 25—31 August, examenenele de corigență și cele particulare încep în ziua de 1 Septembrie. — Pe ziua de 1 Septembrie 1930 Școala comercială elementară de băieți din Săliște trece la Sibiu, unde va funcționa cu toate trei clasele. Înscrierile și pentru această școală încep în ziua de 25 August a. c. *Direcțiunea.*

— La gimnaziul de stat pentru fete din Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 21, înscrierile și reinscrierile se fac între 1—15 Sept. zilnic, ora 10—12 a. m. Examenenele de corigență încep la 1 Septembrie, iar cele particulare în 2 Septembrie. Examenenele de concurs, în vederea obținerii burselor de Lei 4000 și 1000, se țin după 1 Septembrie.

CARTI ȘI REVISTE

Activitatea Asociației culturale «Astra» Basarabeană, dela întiințare (Oct. 1926) până la Sf. Paști din 1930. Chișinău, tip. Eparhială «Cartea Românească, 1930. — O broșură de 35 pagini cu ilustrații. Conține informațiuni despre centrala regională din Basarabia.

piată. Acelaș lucru se petrece cu acest corp imens, ce se chiamă omenire, ale cărei membre sânt solidare unele cu altele, pe care Sf. Scriptură ni-o descrie ca țărâtă în păcat prin căderea unuia dintre cele mai importante membre ale sale, — Adam, — tatăl ei.

Doctrina luptei primitive a neamului omenesc poate singură să-și dea seama de dublul element al responsabilității și iresponsabilității, despre care trataram mai înainte.

Pentru a înălța pe om până la El, Creator, pentru a-l face copilul Său și a-l aduce din inocență la sfințenie, adică din ascultare inconștientă la ascultare liberă și conștientă, Dumnezeu ordonase omului să nu mănânce din fructul unui oarecare arbore; neascultarea sa trebuia să-l separe de izvorul vieții — de Dumnezeu, — și prin aceea să-și atragă moartea.

E posibil ca ce se istorisește, să fie parabolă și nu faptă reală. — Puțin importă; esențialul este realitatea morală care se revelează. Pentru a obține ascultare liberă, trebuie să se dea omului ocazie de a o exercita și de a învăța prin ea însăș că adevărata sa libertate consistă în a asculta de legile divine.

Nr. 184/1939

(61) 1—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. și pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Mediaș.

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh în parohia Mediaș. Retribuțiunile împreună cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform faziunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plătește făcutul. Din aceștia sânt 7 stânjini pentru locuință și 3 stânjini pentru încălzitul cancelăriei protop.

3 $\frac{1}{2}$ jug. sesie parohială pământ arător și locuința în casele tractuale.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. și prin concluzul Nr. 111 al congresului național bis. din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura și o tabelă de calificațiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaș, din ședința consiliului protopopesc al tractului Mediaș ținută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.

Nicolae Mtuța
notar.

Nr. 211/1930

(60) 1—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Tel. Rom. pentru întregirea parohiei de cl. II. Zam din protopopiatul Dobra.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială de 19 $\frac{1}{2}$ jug. cad. (arător-fânaț-pomet 13 $\frac{1}{2}$ jug. ear 6 jug. pădure).

3. Stola uzitată în toate parohiile tr.-Dobra.

4. Casă parohială corespunzătoare.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al tr.-Dobra în termenul indicat, și concurenții se vor prezenta în parohie în vreo Duminică sau sârbătoare după prealabilă încunoștințare a protopopului.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 11 Mai 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Publicațiune

Pentru provederea internatelor școlii normale «A. Ș.» din Sibiu cu pâine și carne în cursul anului școlar 1930/31 se cer oferte cu observarea că Comitetul Școlar își rezervă dreptul de a încheia contracte prin bună învoială cu ofertantul cel mai de încredere. Ofertele se vor prezenta direcțiunii școlii până la 1 Septembrie crt.

(38) 1—1

Direcțiunea.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român**Publicațiune**

Consiliul parohial ortodox din comuna Turcheș, jud. Brașov — dă în licitație publică, minuendă, cu oferte închise, cari vor fi însoțite cu garanție de 10% din valoarea Devizului, cu termen de 15 zile dela prima publicare: — «Renovarea Turnului» dela biserica-veche, — lucrări în valoare de 231,510 Lei, conform Divizului, ce se află la Oficiul parohial din Loc, care se poate vedea în fiecare zi dela ora 2—5 post-meridiane.

(37) 1—1

Licitația se va ținea Duminică în 31 August a. c. la ora 3 după prânz.

Turcheș, la 10 August 1930.

Biroul consiliului parohial:

Danil Purcăroi

paroh.

Vasile Bărbat
secretar al consiliului.

Nr. 353/1930.

(39) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Bod, tractul protopopesc al Brașovului, se publică prin aceasta concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele viitorului preot sânt următoarele:

1. Sesiune parohială de 32 jug. pământ.

2. Casă parohială având patru camere, bucătărie etc. în bună stare.

3. Leafa dela stat.

4. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopești, aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Doritorii cari vor să reflecteze la acest post de paroh, sânt rugați a se prezenta în decursul timpului de recurs, într-una din Dumineci, în biserica din Bod, spre a lua contact cu credincioșii.

Oficiul protopopesc al tractului Brașov, în înțelegere cu Consiliul parohial întrunit în 15 Iunie a. c.

Brașov, la 15 Iunie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană“

Prețul Lei 400.—, plus spese postale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Mersul trenurilor

— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4 ¹⁰ , 13 ⁴⁵ , 17 ⁴⁵	8 ⁰³ , 17 ²⁵ , 22 ⁰²
Brașov, Făgăraș	4 ⁵⁰ , 10 ⁵⁰ , 17 ⁰⁵	8 ³⁴ , 12 ²⁵ , 20 ⁰⁵
Ciznădie	5 ⁴⁰ , 13 ¹⁵ , 18 ¹⁰	7 ³⁰ , 15 ²⁰ , 20 ²⁰
Copșa mică	0 ⁵⁴ , 4 ³⁸ , 10 ¹⁰ , 13 ⁴⁴ , 15 ⁴⁰ , 19 ¹⁶	1 ³⁴ , 5 ²⁷ , 9 ⁰³ , 15 ³⁸ , 17 ⁴⁰ , 20 ⁰⁷
Oena-Băi	6 ⁰⁰	7 ³⁵
Peatra-Olt, Buc.	4 ²⁰ , 15, 18 ³⁵ acc.	0 ⁴⁵ , 13 ¹⁴ , 11acc.
Sihghioara, Agn.	5 ³⁵ , 16 ⁰⁸	7 ⁴⁰ , 16 ⁰⁷

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini
Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare
Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25.—, plus spese postale Lei 10.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele
de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40.—, plus spese postale Lei 10.—

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

Intocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școlii normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna“

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese postale Lei 15.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HO-DOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat postal.

A apărut

și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericești rom. ort. a Sfintei Treimi din Brașov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA

paroh.

Prețul Lei 80.— plus spese postale Lei 10.—

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Antoniou Sequens

Prețul Lei 30, plus spesele postale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notițe despre întâmplările contimporane

de Ioan cav. de Pușcariu. Prețul Lei 100, plus spese de postă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA

Profesor la Academia de Teologie

Prețul Lei 25.— plus spese postale Lei 15.—

A apărut:

Povătuitorul Crestinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cârtică de rugăciuni și povești despre cum trebuie să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într-un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei